

Document	Archeologische Quickscan
Plangebied	Breelandsweg 7-11, Sint Maarten, gemeente Schagen
Adviesnummer	19165
Opsteller(s)	■■■■■■■■■■ (senior archeoloog) & ■■■■■■■■■■ (archeoloog)
Datum	24-09-2019

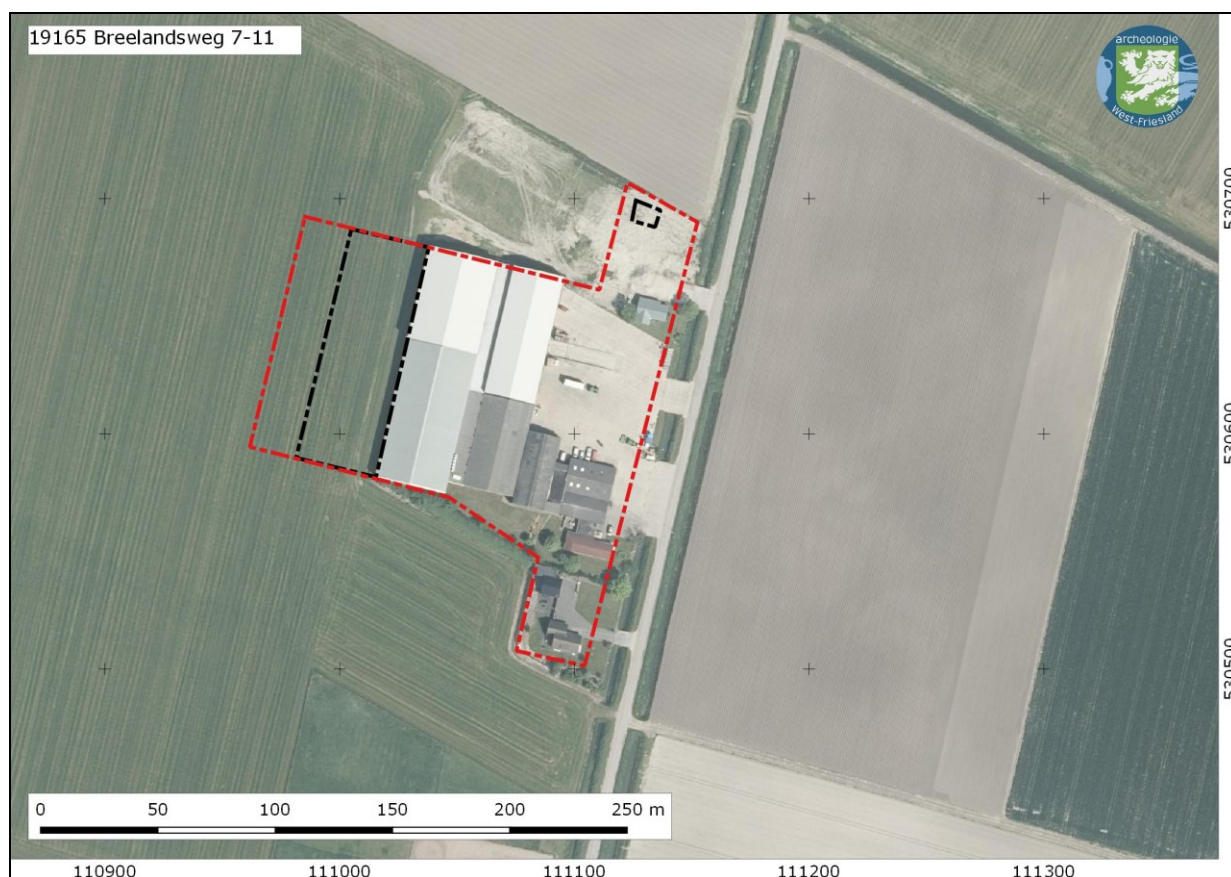
Advies	Vrijgeven.
Vervolgtraject	Dubbelbestemming Waarde-Archeologie handhaven.

Archeologische Quickscan

1. Inleiding

Op verzoek van de gemeente Schagen (contactpersoon: dhr. ■■■■■■■■■■) is gekeken naar het aspect archeologie met betrekking tot het vergroten van het bouwvlak achter de Breelandsweg 9 in Sint Maarten, gemeente Schagen.

Op het perceel is een bedrijf met twee bedrijfswoningen en loodsen gevestigd. Achter de huidige loodsen zal een loods met een omvang van 3.600 m² worden gebouwd. De funderingsplannen zijn niet aangeleverd, maar de vorige loods (gebouwd in 2013) had alleen een palenfunderingen onder de randbalken. Tevens wordt in het noordelijke deel van het plangebied een nieuwe bedrijfswoning gebouwd. Hier was tot voor kort bebouwing aanwezig. Het plangebied ligt ter plaatse van de nieuwe bedrijfswoning braak en ter plaatse van de nieuwe loods is het plangebied afwisselend in gebruik als akker en weiland.

Afbeelding 1. De ligging van het plangebied Breelandsweg 7-11 (zwarte stippellijn) binnen het nieuwe bouwvlak (rode stippellijn) op een luchtfoto uit 2018 (bron: PDOK).

2. Bestemmingsplan en Beleidskaart archeologie

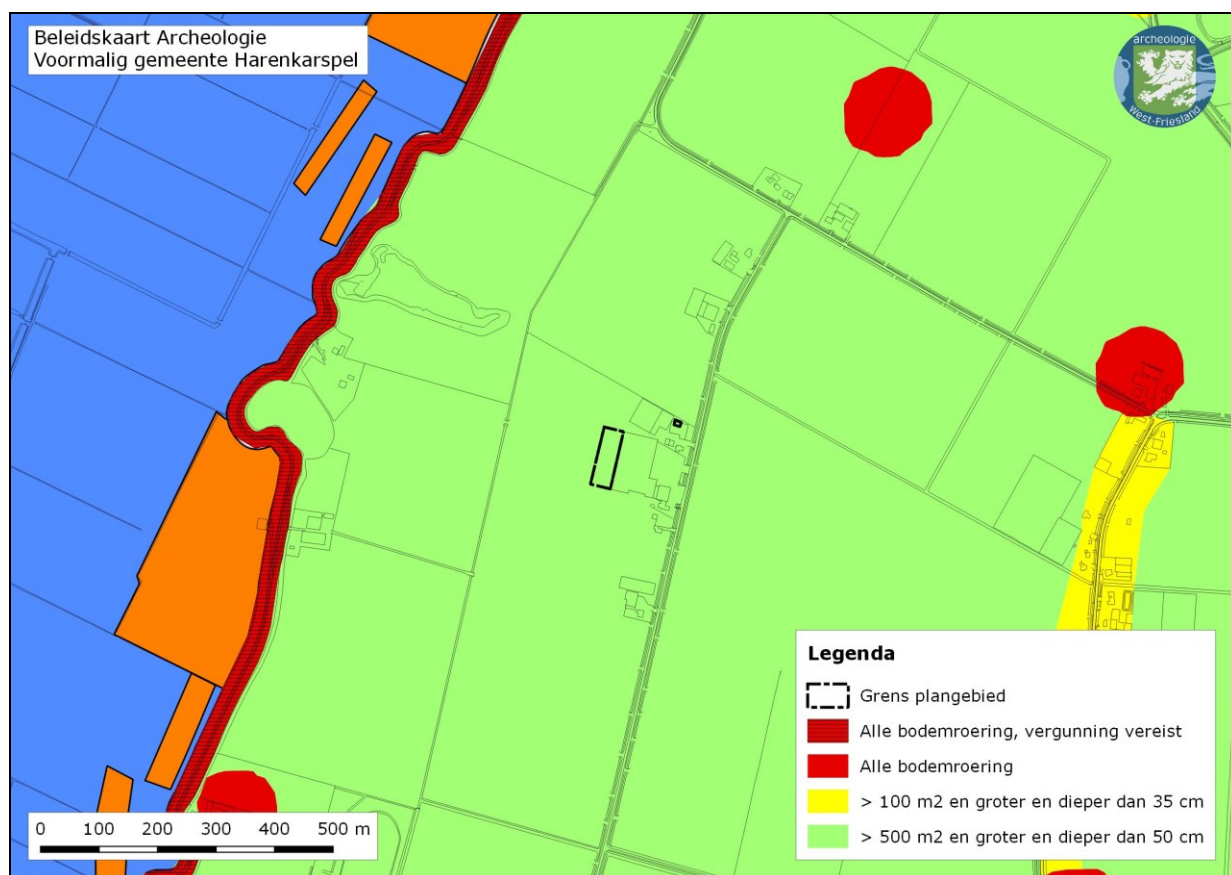
In de toelichting van de beleidsnota cultuurhistorie staat aangegeven dat er in de voormalige gemeente Harenkarspel zones voorkomen, die door hun hoge ligging in het landschap aantrekkelijk zijn geweest voor bewoning in de prehistorie en later.¹

Voor deze bewoningszone met veel terpen geldt dat bij grondroerende werkzaamheden met een omvang van meer dan 500 m² rekening moet worden gehouden met de aanwezigheid van archeologische waarden (lichtgroene vlak op afb. 2). De terpen in de omgeving hebben een zeer hoge of hoge archeologische waarde.

Het plangebied maakt deel uit van het bestemmingsplan 'Landelijk gebied Harenkarspel' dat op 11-12-2013 door de raad van de toenmalige gemeente Harenkarspel is vastgesteld. In dit bestemmingsplan is de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 3' opgenomen. De vrijstellingsgrens uit de beleidsnota cultuurhistorie is daarbij overgenomen.² De uitbreiding van de loods overschrijdt de vrijstellingsgrens van 500 m².

¹ Nyst e.a. 2011.

² NL.IMRO.0441.BPLGH2009-OH02 (www.ruimtelijkeplannen.nl).

Afbeelding 2. De ligging van het plangebied (zwarte stippellijn) op de beleidskaart Archeologie van de voormalige gemeente Harenkarspel. Ten westen van de Westfriese Omringdijk geldt de beleidskaart van de voormalige gemeente Zijpe (dit zijn de kleuren die niet in de legenda staan).³

3. Cultuurhistorische achtergrond

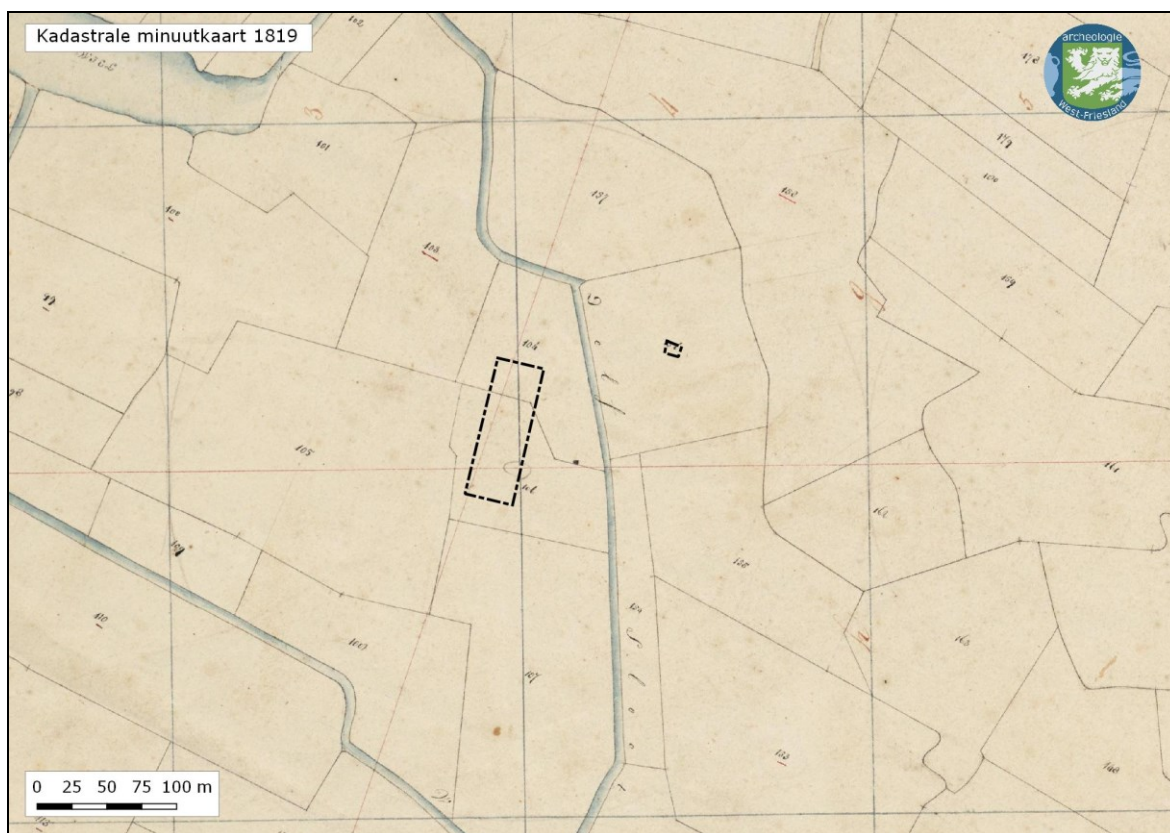
Voor het bepalen van de aanwezigheid van bewoningsresten uit de Nieuwe Tijd kan gebruik worden gemaakt van historisch kaartmateriaal. Op de kaart van Dou (afb. 3) en de kadastrale minuutkaart uit 1819 (afb. 4) staat geen bebouwing aangegeven. Ter hoogte van het plangebied loopt de Delfsloot.

De ruilverkaveling het Geestmerambacht is uitgevoerd in de jaren '50 en '60 van de vorige eeuw. Hierbij zijn sloten gedempt, terpen afgegraven en nieuwe wegen aangelegd. Deze ingrepen hebben grote gevolgen gehad voor het bodemarchief. Ook de perceelindeling ter hoogte van het plangebied is veranderd en dus niet meer in de staat zoals zichtbaar op de kadastrale minuutkaart.

³ Alders & Husken 2007.

Afbeelding 3. Globale ligging plangebied (rode cirkel, bij benadering) op de kaart van Dou (1651-1654).

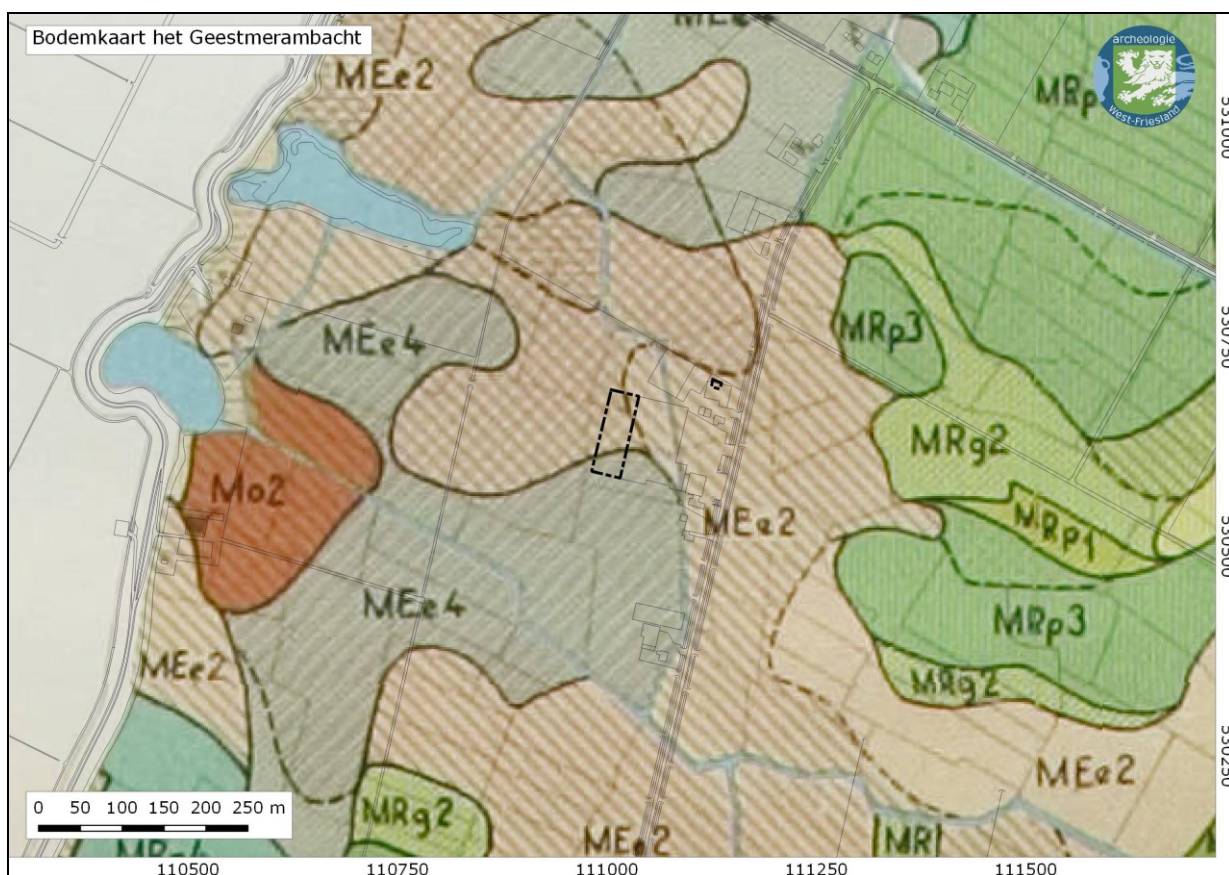
Afbeelding 4. Ligging plangebied op kadastrale minuut uit 1819. De Delftsloot doorsnijdt het plangebied.

4. Archeologische en geologische bronnen

Aan de hand van bodemkaarten kan inzicht worden verkregen in de verwachting voor vindplaatsen uit de prehistorie. Op de bodemkaart van Geestmerambacht is te zien dat het plangebied ligt op een zogenaamde zavelige delgrond met een dunne laag mariene overslag en klei in de ondergrond (code Mee2 op afb. 5).⁴

Op de paleogeografische kaart van 2750 voor Chr. ligt het plangebied in een getijdenzone (afb. 6).⁵ Rond 1500 voor Chr. ligt het plangebied op een kwelder. Na sluiting van het zeegat van Bergen is hier een uitgestrekt veengebied ontstaan. Op de kwelderafzettingen kunnen resten uit de Bronstijd worden aangetroffen. De kans op resten uit het Neolithicum is vanwege de ligging in een getijdenzone zeer klein.

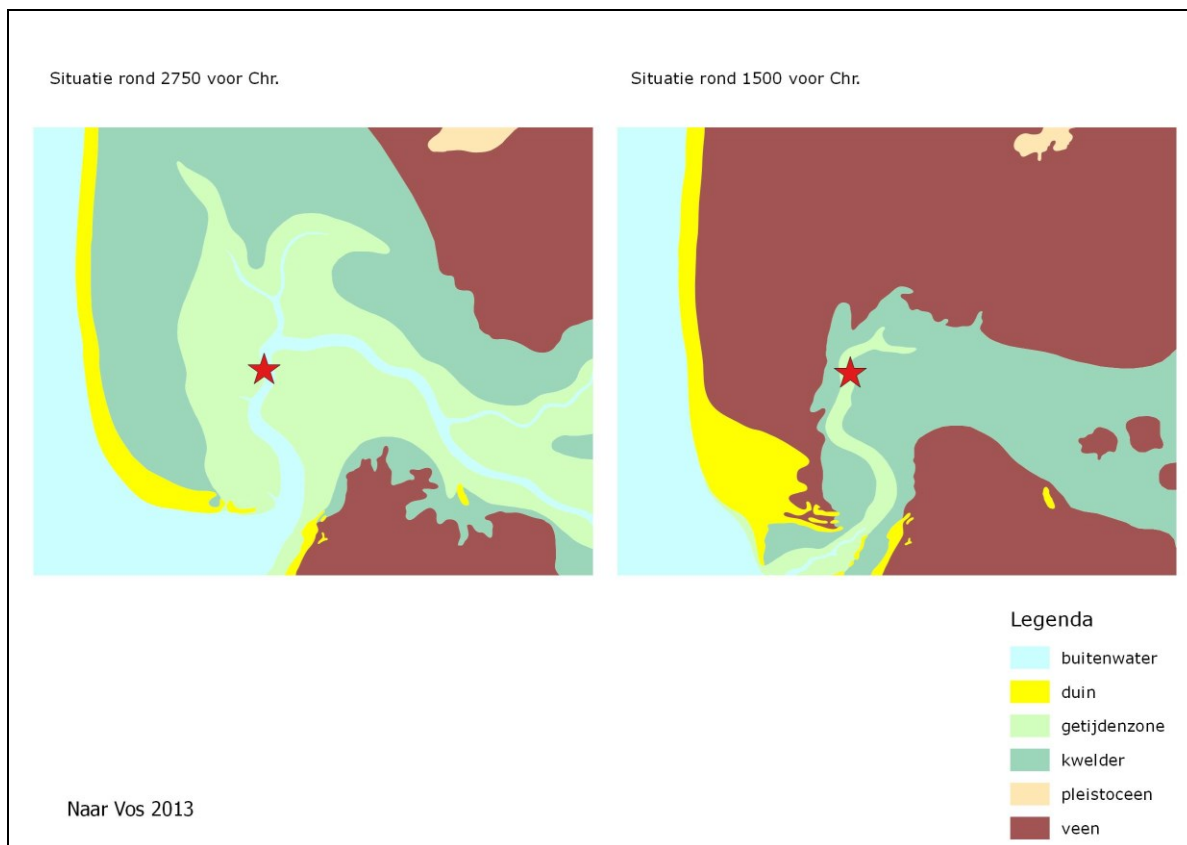
Het veengebied is in principe bewoonbaar vanaf de Late IJzertijd, mits goed ontwaterd.

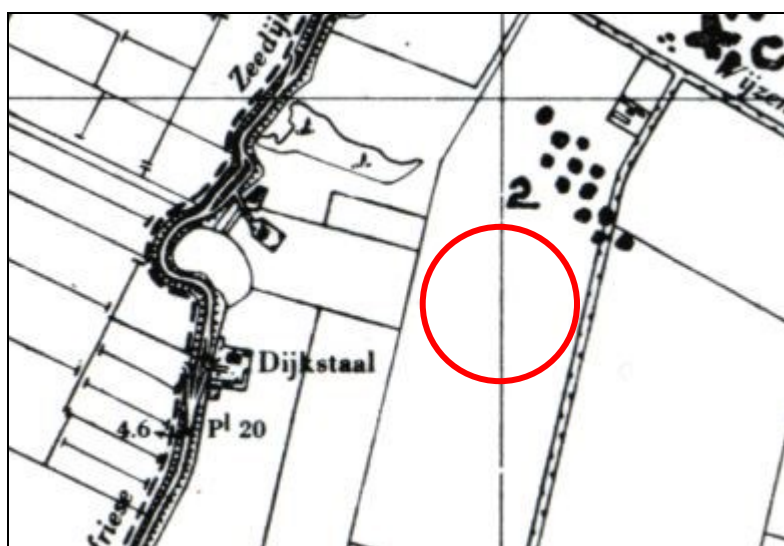
Afbeelding 5. Ligging plangebied op de bodemkaart van het Geestmerambacht.

⁴ Du Burck 1958.

⁵ Vos & de Vries 2013.

Afbeelding 6. Globale ligging plangebied (rode ster) op paleogeografische kaarten van 2750 en 1500 voor Chr.

Afbeelding 7. Globale ligging plangebied (rode cirkel) op kaart van Schermer uit 1968.⁶ De stippen bij nummer 2 betreffen de oppervlaktevondsten de Vroege Middeleeuwen.

⁶ Schermer 1968.

Afbeelding 8. Globale ligging plangebied (rode cirkel) op kaart van Schermer uit 1975.⁷ De Delftsloot (nr. 1) loopt dwars door een lage baan in de polder (horizontale arcering). De sterretjes geven de bestaande en verdwenen terpen weer langs de Rijperweg en de Wijzend.

Tijdens de ruilverkavelingswerkzaamheden hebben verschillende amateurarcheologen veel waarnemingen gedaan. Hierbij zijn oppervlaktevondsten gedaan en terpen in kaart gebracht. Ten noorden van het plangebied is aardewerk uit de Vroege Middeleeuwen gevonden (afb. 7). De ligging van deze oppervlaktevondsten markeert de begrenzing van de laag gelegen delgronden (zie afb. 5 en 8).

Ten westen van de Westfriese Omringdijk liggen enkele AMK-terreinen met sporen van bewoning uit de Romeinse tijd en Vroege Middeleeuwen (oranje vlakken op afb. 2). Deze resten bevinden zich onder een middeleeuws kleidek op een dunne veenlaag.

5. Conclusie

In het plangebied wordt een loods van ca. 3.600 m² aangelegd, waardoor de vrijstellingsgrens van Waarde-Archeologie 3 wordt overschreden. Op geen van de geraadpleegde historische kaarten is bebouwing zichtbaar, waardoor de archeologische verwachting voor de Nieuwe Tijd laag wordt geacht. Binnen het plangebied zijn geen aanwijzingen voor middeleeuwse terpen. Deze bevonden zich meer langs de dijk van de Rijperweg en de Wijzend. Op basis van de paleogeografische kaarten kan worden vastgesteld dat hier een lage verwachting geldt voor het Neolithicum en een middelhoge verwachting voor de Bronstijd. De Bronstijd locaties bevinden zich op een kwelder die daarna is afgedekt door een veendek. Indien het veen nog aanwezig is kunnen resten vanaf de IJzertijd aangetroffen worden. Deze resten bevinden zich onder het middeleeuwse kleidek.

6. Advies

Bij het schrijven van deze quickscan is uitgegaan van een beperkte bodeminreep (randfundering met heipalen eronder) ter plaatse van de loods. De bouw van het woonhuis overschrijdt de vrijstellingsgrens niet.

Indien de (grondroerende) plannen ongewijzigd blijven, is nader archeologisch onderzoek in het kader van de Archeologische Monumentenzorg niet noodzakelijk.

Archeologie West-Friesland adviseert de voorgenomen ingrepen vrij te geven met betrekking tot het aspect archeologie. De dubbelbestemming Waarde-Archeologie kan blijven gehandhaafd.

⁷ Schermer 1975.

7. Bronnen

AHN3 (www.ahn.nl)

Archis 3.0

Alders, G.P. & S. Husken, 2007. Beleidsnota Archeologie 2007 gemeente Zijpe. *SCENH-rapport cultuurhistorie* 28. Stichting Steunpunt Cultureel Erfgoed Noord-Holland, Wormer.

Burck, P. du, 1957. Een bodemkartering van het tuinbouwdistrict Geestmerambacht. De Bodemkartering van Nederland deel XVII/Verslagen van landbouwkundige onderzoeken No. 63.3. Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.

Noord-Hollands Archief

Nyst, C.L., E.J. van Rooijen & J.M. van der Veen, 2011. *Beleidsnota Cultuurhistorie Gemeente Harenkarspel*. Stichting Cultuur Erfgoed Noord-Holland, Haarlem.

Schermer, A, 1968. Geestmerambacht. Beschrijving van vondsten en waarnemingen gedaan tijdens de herverkaveling in de jaren 1956-1960 in hoofdzaak aangaande de Vroege Middeleeuwen. In: Westfries Oudheden (XI) 1968. Mededelingen van de Archeologische Werkgroep 'Westfriesland' van het Historisch Genootschap 'Oud West-Friesland'. pp. 212- 228.

Schermer, A., 1975. Geestmerambacht V. Oude dijken en hun resten onder Warmenhuizen, Krabbendam, Eenigenburg, Zijbelhuizen en het Rijpje. In: Westfries Oudheden (XVI) 1975. Mededelingen van de Archeologische Werkgroep 'Westfriesland' van het Historisch Genootschap 'Oud West-Friesland'. pp. 236- 248.

Vos, P. & S. de Vries 2013: 2e generatie palaeogeografische kaarten van Nederland (versie 2.0). Deltares, Utrecht. Op 20-04-2017 gedownload van www.archeologieinnederland.nl.

Westfries Archief

8. Geldigheid

Indien de (bodemroerende) plannen voor dit project worden gewijzigd na advisering, dan dienen de nieuwe plannen te worden voorgelegd aan Archeologie West-Friesland, zodat deze opnieuw kunnen worden beoordeeld. Het voorgaande advies vervalt daarmee.

Deze archeologische quickscan heeft een geldigheid van **2 jaar**. Na verloop van deze periode wordt het advies ongeldig en dient bij ontwikkelingen een nieuw archeologisch advies te worden aangevraagd. Dit geldt ook voor ongewijzigde bouwplannen.

Bovenstaand archeologisch advies is daarmee geldig tot:

24-09-2021